

VÕETUD VASTU Tartu Ülikooli senati
21. juuli 2014. a määrusega nr 11
KINNITATUD Tartu Ülikooli nõukogu
29. juuli 2014. a otsusega nr 18
(jõustub 01.01.2016)

TARTU ÜLIKOOLI PÕHIKIRI

Vastu võetud Tartu Ülikooli seaduse paragrahvi 2³ lõike 4 punkti 1 alusel, võttes arvesse senati 30. mai 2014. a määrust nr 7 ja nõukogu 26. juuni 2014. a otsust nr 17.

I. Üldsätted

§ 1. Eesmärk

Tartu Ülikool (edaspidi: ülikool) on Eesti Vabariigi rahvusülikool, universaalne integreeritud teadus-, arendus-, õppe- ja kultuuriasutus, mille eesmärk on edendada teadusi ja kultuuri, pakkuda teaduse ja tehnoloogia arengule tuginevaid kõrghariduse omandamise võimalusi kõrgharidustaseme kolmel astmel humanitaar-, sotsiaal-, arsti- ja loodusteaduste alal ning osutada õppe-, teadus- ja muul loometegevusel põhinevaid avalikke teenuseid.

§ 2. Ülesanded

Oma eesmärgi täitmiseks ülikool:

- 1) korraldab teadustööle tuginevat taseme- ja täiendusõpet;
- 2) teostab alus- ja rakendusuuringuid;
- 3) edendab eesti keele ja kultuuri säilimise ning arengu eesmärgil Eestit ja tema rahvast uurivaid teadusi ning eestikeelset haridust;
- 4) suunab Eesti ühiskonna arengut, osaledes oma liikmeskonna kaudu eri otsustus- ja nõuandvates kogudes ning andes ekspertarvamusi ühiskonnale olulistes küsimustes;
- 5) osutab avalikkusele õppe- ning teadus- ja arendustööga seotud teenuseid;
- 6) edendab teadmiste ja tehnoloogia siiret ja innovatsiooni ning populariseerib teadust;
- 7) loob inspireeriva õpi- ja töökeskkonna ning edendab oma liikmeskonna loomingulise, kultuurilise ja sportliku eneseteostuse võimalusi;
- 8) soodustab üliõpilaste aktiivsust nii ülikooli sees kui ka väljaspool ülikooli, võimaldades peale nende erialase arengu ka kujunemist vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks;
- 9) pakub koolidele nõu ja tuge õpilaste võimete ja annete väljaarendamisel;
- 10) hoiab ja arendab rahvuslikku kultuuripärandit, sh ajaloolist hoonestust ning teadus-, kunsti- ja ajalooväärtsi sisaldavaid kogusid ja arhiive;
- 11) korraldab ülikooli muuseumide ja botaanikaaias kaudu teaduslike ja museoloogiliste kogude täiendamist, teaduslikku läbitöötamist ning säilitamist, tagades neile avalikkuse juurdepääsu;
- 12) arendab kirjastustegevust ning ülikooli liikmeskonna teenindamiseks ja avalike teadusinfoteenuste osutamiseks ülikooli raamatukogu;
- 13) korraldab vastutava töötajana geenivaramu pidamist ja arendamist ning selleks vajalike geeniuuringute tegemist;
- 14) teeb koostööd teiste teadus- ja haridusasutuste ning partnerorganisatsioonidega;
- 15) edendab muud tegevust, mis aitab kaasa tema eesmärgi saavutamisele.

§ 3. Nimi inglise keeles

Ülikooli nimi inglise keeles on University of Tartu.

§ 4. Asukoht

- (1) Ülikool asub Tartu linnas.
- (2) Ülikooli struktuuriüksused võivad tegutseda väljaspool Tartut.

§ 5. Põhikirja vastuvõtmine ja jõustumine

- (1) Põhikirja ja selle muudatused (edaspidi: põhikiri) võtab vastu senat.
- (2) Senat on põhikirja vastu võtnud, kui selle poolt on hääletanud vähemalt 15 senati liiget.
- (3) Nõukogu peab 30 päeva jooksul pärast senati otsust põhikirja vastuvõtmise kohta selle otsuse kas kinnitama või kasutama vetoõigust.
- (4) Põhikirja kinnitamiseks peab selle poolt hääletama vähemalt kuus nõukogu liiget.
- (5) Põhikirjale veto panemisel peab nõukogu seda põhjendama. Veto on kehtiv, kui selle poolt on hääletanud vähemalt kuus nõukogu liiget.
- (6) Kui nõukogu kasutab vetoõigust, on senat kohustatud 30 päeva jooksul pärast veto panemist tegema põhikirja vastuvõtmise kohta uue otsuse.
- (7) Kui senat võtab põhikirja teist korda vastu, kinnitab nõukogu põhikirja 30 päeva jooksul.
- (8) Põhikiri jõustub selle kinnitamisel nõukogu poolt, kui põhikirjas eneses ei ole sätestatud hilisemat jõustumise aega. Põhikiri on nõukogu poolt kinnitatud, kui nõukogu on vastava otsuse teinud, otsus on vormistatud ja allkirjastatud ning ülikooli dokumendisüsteemis avalikustatud.

II. Liikmeskond

§ 6. Ülikooli liikmed

Ülikooli liikmeskonna moodustavad ülikooli nõukogu liikmed, rektor, üliõpilased, töötajad, arst-residendid, emeriitprofessorid, emeriitdotsendid, audoktorid ja auliikmed.

§ 7. Üliõpilased

- (1) Üliõpilane on ülikooli tasemeõppe õppekavale immatrikuleeritud isik.
- (2) Ülikooli üliõpilased moodustavad üliõpilaskonna.
- (3) Üliõpilaskonna esindusorgan on üliõpilasesindus, mille valimise õigus on kõigil üliõpilastel. Üliõpilasesindus valib juhatuse esimehe, keda nimetatakse üliõpilaskonna esimeheks.
- (4) Üliõpilaskonna tegutsemise alused sätestatakse üliõpilaskonna põhikirjas, mille võtab vastu üliõpilasesindus ja kinnitab rektor. Üliõpilaskonna põhikiri on üliõpilasesinduse poolt vastu võetud, kui selle poolt on hääletanud üle poole üliõpilasesinduse liikmetest.
- (5) Valdkonna üliõpilaste esindusorgan valdkonna nõukogus on valdkonna üliõpilaskogu, mille valimise õigus on kõigil valdkonna üliõpilastel. Üliõpilaskogu valimise tingimused ja kord kehtestatakse üliõpilaskonna põhikirjas.
- (6) Üliõpilaste esindajad ülikooli otsustus- ja nõuandvatesse kogudesse ning komisjonidesse määrab üliõpilasesindus, kui ülikooli õigusaktides ei ole sätestatud teisiti.

§ 8. Töötajad

- (1) Ülikooli töötajad on akadeemilised töötajad ja mitteakadeemilised töötajad, kes kõik täidavad ülikooli eesmärki. Akadeemilised töötajad on õppejõud ja teadustöötajad.

- (2) Ülikooli õppejõudude ametikohad on professori, dotsendi, lektori, assistendi ja õpetaja ametikoht.
- (3) Ülikooli teadustöötajate ametikohad on uurija-professori, juhtivteaduri, vanemteaduri, teaduri ja nooremteaduri ametikoht. Teadustöötajad on ka muud teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduses nimetatud teadus- ja arendustööd tegevad ülikooli töötajad.
- (4) Ülikooli õppejõud ja teadustöötaja teeb õppe- ning teadus- ja arendustööd vastavalt oma ametiülesannetele ning täidab valitavate ja määratavate akadeemiliste ametikohtadega seotud ülesandeid.

III. Juhtimine

§ 9. Nõukogu pädevus

- (1) Nõukogu on ülikooli kõrgeim otsustuskogu, kes vastutab ülikooli pikaajalise arengu eest ja tagab ülikooli eesmärkide täitmise.
- (2) Nõukogu
 - 1) kinnitab ülikooli põhikirja, omades ühekordset vetoõigust senati vastava otsuse suhtes;
 - 2) võtab vastu ülikooli arengukava ja korraldab selle täitmist;
 - 3) võtab vastu ülikooli eelarve ja vajadusel lisaelarve ning kinnitab ülikooli majandusaasta aruande;
 - 4) võtab seisukoha rektorikandidaatide kohta;
 - 5) võtab vastu rektori valimise reglemendi;
 - 6) otsustab laenu võtmise;
 - 7) otsustab juriidiliste isikute asutamise ja nendes osalemise põhimõtted;
 - 8) võtab vastu nõukogu kodukorra;
 - 9) otsustab muid seaduse või põhikirjaga tema pädevusse antud küsimusi;
 - 10) võtab seisukoha muudes senati tõstatatud küsimustes;
 - 11) võib võtta seisukoha muudes ülikooli tegevust puudutavates küsimustes.

§ 10. Nõukogu koosseis

- (1) Nõukogu koosseisu kuulub üksteist liiget, kellest viis nimetab senat, viis haridus- ja teadusminister ja ühe Eesti Teaduste Akadeemia.
- (2) Senati nimetatavate nõukogu liikmete kandidaadid esitatakse alljärgnevalt:
 - 1) iga valdkonna nõukogu esitab kandidaadi(d) ühele nõukogu liikme kohale;
 - 2) ühele nõukogu liikme kohale on õigus kandidaate esitada kõigil senati liikmetel.
- (3) Kandidaadi esitamiseks on vajalik kandidaadi kirjalik nõusolek. Valdkonna nõukogu võib esitada kandidaadi(d), kelle esitamist toetab veel vähemalt ühe valdkonna nõukogu.
- (4) Senat nimetab nõukogu liikmed salajasel hääletusel iga liikme nimetamiseks eraldi toimuva konkursi alusel. Hääletus korraldatakse senati kodukorras sätestatud korras.
- (5) Senati määratud nõukogu liige ei tohi täita ülikoolis rektori, prorektori, vastutusala juhi, dekaani, instituudi juhi, kolledži direktori ega asutuse direktori ametikohta ega olla senati liige. Kui senati määratud nõukogu liige valitakse või määratakse nõukogu liikme staatusega ühitamatule ametikohale, teeb senat Vabariigi Valitsusele ettepaneku arvata ta nõukogu koosseisust välja ning nimetab tema asemel nõukokku uue liikme põhikirjas sätestatud korras.

§ 11. Nõukogu töökord

- (1) Nõukogu valib oma liikmete hulgast esimehe nõukogu kodukorras sätestatud korras. Nõukogu esimehe puudumisel asendab teda nõukogu vanim kohal olev liige.
- (2) Nõukogu istungid on korralised ja erakorralised. Nõukogu korralised istungid toimuvad vähemalt neli korda aastas nõukogu kinnitatud ajakava alusel. Vähemalt korra aastas korraldab nõukogu istungi ühiselt senatiga.
- (3) Nõukogu istungi kutsub kokku esimees omal algatusel või vähemalt kuue nõukogu liikme või senati ettepanekul. Nõukogu istungi kokkukutsumisel saadetakse nõukogu liikmetele istungi päevakord koos vastuvõtmiseks esitatavate määruste ja otsuste kavanditega vähemalt kümme päeva enne istungi toimumist. Üliõpilaskonna esimees võib ülikooli nõukogu esimehelt taotleda luba osaleda nõukogu istungitel sõnaõigusega.
- (4) Nõukogu võtab oma pädevuse piires vastu määruseid ja otsuseid. Nõukogu seisukoht, mis sisaldab üldisi eeskirju, vormistatakse määrusena ning avalikustatakse ülikooli dokumendisüsteemis. Nõukogu seisukoht üksikküsimuses vormistatakse otsusena, tehakse teatavaks asjaosalistele ning avalikustatakse ülikooli dokumendisüsteemis.
- (5) Nõukogu on otsustusvõimeline, kui istungil osaleb vähemalt kaheksa nõukogu liiget.
- (6) Nõukogu määrus või otsus on vastu võetud, kui selle poolt on hääletanud üle poole otsustamisel osalenud nõukogu liikmetest, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema hääleenamuse nõuet. Ülikooli arengukava on vastu võetud, kui selle poolt on hääletanud vähemalt kuus nõukogu liiget.
- (7) Nõukogu võib arutamisele kuuluvate küsimuste ettevalmistamiseks moodustada alalisi ja sihtkomisjone.
- (8) Nõukogu liikmetel on õigus saada rektorilt, prorektoritelt ja vastutusala juhtidelt nõukogu ülesannete täitmiseks vajalikku informatsiooni.
- (9) Nõukogu liikmetele makstakse tasu 1/3 eelmise kalendriaasta ülikooli keskmise kuupalga ulatuses kuus. Nõukogu esimehele makstakse tasu poole eelmise kalendriaasta ülikooli keskmise kuupalga ulatuses kuus. Tasu maksmise korra kehtestab nõukogu.

§ 12. Senati pädevus

- (1) Senat on ülikooli akadeemiline otsustuskogu, kes vastutab ülikooli õppe- ning teadus- ja arendustegevuse eest ning tagab selle kõrge kvaliteedi.
- (2) Senat
 - 1) võtab vastu ülikooli põhikirja ja esitab selle nõukogule kinnitamiseks;
 - 2) otsustab õppe- ja teadustöö üldküsimusi, sh määrab ülikooli õppe- ja teadustöö prioriteetid;
 - 3) määrab ülikooli akadeemilise struktuuri;
 - 4) kehtestab õppekava statuudi ning avab, muudab ja sulgeb õppekavad;
 - 5) kehtestab üliõpilaste ülikooli vastuvõtmise ning ülikoolist väljaarvamise tingimused ja korra;
 - 6) kehtestab ülikooli õppekorralduseeskirja;
 - 7) kehtestab doktorantide atesteerimise ning doktorikraadi kaitsmise tingimused ja korra;
 - 8) kehtestab õppe- ning teadus- ja arendustegevuse kvaliteedijuhtimise põhimõtted ning annab hinnangu valdkonna nõukogu esitatud valdkonna instituutide ja kolledžite kvaliteediseire aruannete kohta;
 - 9) kehtestab residentuuri vastuvõtmise ja residentuurist väljaarvamise tingimused ja korra ning residentuuri programmid;

- 10) kehtestab üliõpilaste varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise tingimused ja korra;
- 11) kehtestab stipendiumide ja õppetoetuste määramise tingimused ja korra;
- 12) esitab nõukogule seisukoha arengukava kohta;
- 13) kehtestab õppejõudude ja teadustöötajate ametinõuded ja -ülesanded, ametikohtade täitmise tingimused ja korra ning atesteerimise tingimused ja korra;
- 14) valib korralised professorid ja juhtivteadurid;
- 15) annab emeriitprofessori ja emeriitdotsendi nimetusi;
- 16) kehtestab ülikooli tunnustamise korra ning valib audoktorid ja auliikmed;
- 17) omab ühekordset vetoõigust nõukogu otsuse suhtes ülikooli eelarve vastuvõtmise kohta;
- 18) võtab seisukoha rektorikandidaatide kohta;
- 19) võtab vastu senati kodukorra;
- 20) otsustab muid seaduse või põhikirjaga tema pädevusse antud küsimusi;
- 21) võtab seisukoha muudes nõukogu tõstatatud küsimustes;
- 22) võib võtta seisukoha muudes ülikooli tegevust puudutavates küsimustes.

§ 13. Senati valimine

- (1) Senat on 22-liikmeline. Senati koosseisu kuulub rektor senati esimehena, 16 akadeemiliste töötajate poolt valitud liiget ja viis üliõpilaste esindajat.
- (2) Akadeemiliste töötajate esindajad valitakse kolmeks aastaks. Igast valdkonnast valitakse neli liiget. Valimised toimuvad maikuus, valitud liikmete volitused algavad juulikuu algusest. Senat võtab vähemalt neli kuud enne valimisi vastu senati valimise reeglendi.
- (3) Senati liikme kandidaadid esitatakse valdkonniti. Igas valdkonnas on senati liikme kandidaadiks võimalik esitada ülikooli korralisi täiskoormusega akadeemilisi töötajaid, kes töötavad sellesse valdkonda kuulavas instituudis või kolledžis. Meditsiiniteaduste valdkonnas on kandidaadiks võimalik esitada ka kliiniliste erialade õppejõude, kelle töökoormus ülikoolis on vähemalt 20 tundi nädalas.
- (4) Igas valdkonnas võivad senati liikme kandidaate esitada vähemalt kümme selles valdkonnas töötavat valimisõiguslikku töötajat ühiselt. Kandidaadi esitamiseks on vajalik kandidaadi kirjalik nõusolek.
- (5) Senati liikmete valimisel on hääleõiguslikud kõik akadeemilised töötajad, kelle töökoormus ülikoolis õppejõu ja/või teadustöötajana on vähemalt 20 tundi nädalas.
- (6) Valimised on salajased. Igal valijal on kaks häält. Iga valija võib hääletada kõikide kandidaatide poolt, olenemata sellest, millise valdkonna nimekirja kandidaadid kuuluvad.
- (7) Akadeemiliste töötajate esindajad valitakse koos asendusliikmetega. Senati liikmeks valituks osutuvad igas valdkonnas neli kõige enam hääli saanud kandidaati. Senati liikmete ja asendusliikmete valimise tulemused kinnitatakse valdkonniti pingreana.
- (8) Üliõpilaste esindajad nimetab üliõpilasesindus üheks aastaks arvestusega, et esindatud oleks kõigi astmete ja kõigi valdkondade üliõpilased. Üliõpilaste esindajate volitused algavad juulikuu algusest. Üliõpilaste esindaja väljalangemisel määrab üliõpilasesindus asendusliikme, arvestades samu põhimõtteid.
- (9) Senati liige ei tohi täita prorektori, vastutusala juhi, dekaani, instituudi juhi, kolledži direktori ega asutuse direktori ametikohta ega olla nõukogu liige. Kui dekaan või instituudi juht valitakse senati liikmeks, vabastatakse ta dekaani või instituudi juhi ametist alates tema kui senati liikme volituste alguse päevast.
- (10) Senati liikme asendamise asendusliikmega otsustab senat asendatava liikme ettepanekul või senati liikme ülikoolist lahkumisel või senati liikme staatusega ühitamatule ametikohale

valimisel või määramisel rektori algatusel. Asendusliige määratakse põhiliikme äraoleku ajaks, kuid mitte kauemaks kui põhiliikme volituste lõpuni.

- (11) Kui valdkonna nimekirjas ei ole rohkem asendusliikmeid, määratakse asendusliige valdkondadeülesest pingereast, mis moodustatakse vastavalt valimistel saadud häälte arvule.

§ 14. Senati töökord

- (1) Senati istungid on korralised ja erakorralised. Senati korralised istungid toimuvad vähemalt kümme korda aastas senati kinnitatud ajakava alusel.
- (2) Senati istungi kutsub kokku esimees omal algatusel või vähemalt 12 senati liikme või nõukogu ettepanekul. Senati istungi kokkukutsumisel saadetakse senati liikmetele istungi päevakord koos vastuvõtmiseks esitatavate määruste ja otsuste kavanditega vähemalt seitse päeva enne istungi toimumist. Kohal algatatud küsimusena esitatud otsustamist nõudev küsimus võetakse senati istungi päevakorda, kui küsimuse päevakorda võtmise poolt hääletab vähemalt 2/3 istungist osavõtvatest senati liikmetest.
- (3) Senati esimehe puudumisel asendab teda rektorit asendav prorektor.
- (4) Senat võtab oma pädevuse piires vastu määruseid ja otsuseid. Senati seisukoht, mis sisaldab üldisi eeskirju, vormistatakse määrusena ning avalikustatakse ülikooli dokumendisüsteemis. Senati seisukoht üksikküsimuses vormistatakse otsusena, tehakse teatavaks asjaosalistele ning avalikustatakse ülikooli dokumendisüsteemis.
- (5) Senat on otsustusvõimeline, kui istungil osaleb vähemalt 15 senati liiget.
- (6) Senati määrus või otsus on vastu võetud, kui selle poolt on hääletanud üle poole otsustamisel osalenud senati liikmetest, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema hääleenamuse nõuet.
- (7) Senat võib arutamisele kuuluvate küsimuste ettevalmistamiseks moodustada alalisi ja sihtkomisjone.
- (8) Senati liikmetel on õigus saada rektorilt, prorektoritelt ja vastutusala juhtidelt senati ülesannete täitmiseks vajalikku informatsiooni.

§ 15. Rektori pädevus

- (1) Rektor on ülikooli juht, kes vastutab ülikooli vara õiguspärase ja otstarbeka kasutamise eest ning teostab oma pädevuse piires ning lähtudes nõukogu ja senati otsustest kõrgeimat haldus- ja distsiplinaarvõimu ülikoolis.
- (2) Rektor
 - 1) tagab nõukogu ning senati määruste ja otsuste täitmise;
 - 2) on aruandekohustuslik nõukogu ja senati ees;
 - 3) esindab ülikooli ning teeb ülikooli nimel tehinguid seaduse ja põhikirjaga antud volituste ulatuses;
 - 4) tagab ülikooli eelarve kavandi koostamise;
 - 5) tagab ülikooli eelarve täitmise ning esitab selle kohta aruande nõukogule;
 - 6) kehtestab ülikooli töökorra;
 - 7) kehtestab ülikooli raamatupidamise ja asjaajamise alused;
 - 8) kehtestab ülikooli struktuuriüksuste tegevuse alused;
 - 9) kinnitab üliõpilaskonna põhikirja;
 - 10) otsustab üliõpilaste vastuvõtuarvud õppekavati;
 - 11) otsustab ülikooli nõukogu kehtestatud põhimõtetest lähtudes kinnisvara omandamise, piiratud asjaõigusega koormamise ja võõrandamise;
 - 12) määrab rektori asendamise korra;

- 13) võib moodustada nõuandva koguna mõttekoja, mis tõstatab ja analüüsib ülikooli arengut puudutavaid küsimusi;
 - 14) võib tunnistada kehtetuks dekaani, instituudi juhi, kolledži direktori ja asutuse direktori ning valdkonna, instituudi, kolledži ja asutuse nõukogu õigusaktidega vastuolus olevaid otsuseid ning peatada ja saata otsuse teinud isikule või kogule uueks läbivaatamiseks nende tehtud ülikoolile kahjulikke otsuseid;
 - 15) otsustab muid seaduse, põhikirja või muude õigusaktidega tema pädevusse antud küsimusi;
 - 16) otsustab muid ülikooli tegevusega seotud üldisi küsimusi, mis ei ole antud senati ega nõukogu pädevusse.
- (3) Rektor annab oma ülesannete täitmiseks käskkirju ja korraldusi. Rektori seisukoht, mis sisaldab üldisi eeskirju, vormistatakse käskkirjana ning avalikustatakse ülikooli dokumendisüsteemis. Rektori seisukoht üksikküsimuses vormistatakse korraldusena ning tehakse teatavaks asjaosalistele.

§ 16. Rektori valimine

- (1) Rektori valimiste korraldamiseks võtab nõukogu hiljemalt kuus kuud enne ametis oleva rektori ametiaja lõppu vastu valimiste reglemendi ning moodustab viieliikmelise valimiskomisjoni ja määrab selle esimehe.
- (2) Valimiskomisjoni esimees kuulutab valimised avalikult välja hiljemalt neli kuud enne ametis oleva rektori ametiaja lõppu vähemalt kahes Eesti suuremas päevalehes.
- (3) Rektori kandidaate võivad esitada valdkondade nõukogud, teiste Eesti ülikoolide nõukogud, Eesti Teaduste Akadeemia juhatus, ülikooli 15 korralist professorit ühiselt ja üliõpilasesindus. Rektoriiks võib kandideerida isik, kes on või on olnud valitud professoriks.
- (4) Valimised toimuvad hiljemalt kolm kuud enne ametis oleva rektori ametiaja lõppu.
- (5) Nõukogu ja senat esitavad vähemalt kaks nädalat enne valimiste toimumist hinnangu kandidaatide sobivuse kohta rektori ametikohale. Nõukogu ja senat võivad seada kandidaadid pingeritta.
- (6) Rektori valib viieks aastaks valimiskogu, millesse kuuluvad nõukogu, senati, valdkondade nõukogude ja üliõpilasesinduse liikmed ning professorid ja juhtivteadurid, kelle töökoormus ülikoolis on vähemalt 20 tundi nädalas.
- (7) Valimiskogu valib rektori valimiskoosolekul. Valimiskoosolek on otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa üle poole valimiskogu liikmetest. Valimiskoosolekut juhatab valimiskomisjoni esimees.
- (8) Valituks osutub kandidaat, kes kogub üle poole valimiskogu häältest.
- (9) Kedagi ei saa valida rektoriiks rohkem kui kaheks ametiajaks järjestikku.
- (10) Kui rektor ei osutu valituks, pikeneb ametis oleva rektori ametiaeg ühe aasta võrra. Kui rektor ei osutu valituks ja valimiste ajal on rektori ametikoht täitmata, määrab senat rektori kohusetäitja kuni üheks aastaks.

§ 17. Rektori ametiülesannete täitmine

- (1) Rektor astub ametisse ametivande andmisega nõukogu ja senati ees.
- (2) Nõukogu esimees sõlmib rektoriga kuni viieks aastaks lepingu, millega määratakse kindlaks rektori õigused ja kohustused, temale makstava tasu suurus ning muud tegevuseks vajalikud tingimused.

- (3) Kui rektoriks valitakse ülikooli töötaja, siis tema töösuhe ülikoolis töökohal, kus ta enne rektoriks valimist töötas, peatatakse rektori ameti täitmise ajaks ning tal on rektoriametist vabastamisel õigus jätkata töötamist endisel töökohal.
- (4) Rektorile võib avaldada umbusaldust juhul, kui ta rikub seadust või põhikirja, ei tule toime oma kohustuste täitmisega või ei suuda tagada ülikooli eesmärgi elluviimist. Umbusalduse küsimuse võivad tõstatada vähemalt kahe valdkonna nõukogud oma ühisavaldusega. Rektorile umbusalduse avaldamiseks peab selle poolt hääletama vähemalt 2/3 nii nõukogu kui ka senati kogu koosseisust. Rektori umbusaldamise küsimuse arutamisel juhatab senati istungit senati vanim liige. Kui rektorile on avaldatud umbusaldust, siis vabastatakse ta ametist enne temaga sõlmitud lepingu tähtaja möödumist.
- (5) Rektori volitused lõpevad temaga sõlmitud lepingu tähtaja möödumise päeval, omal soovil ametist tagasiastumisel kohustuste täitmisest vabastamise päeval või ametist enne lepingu tähtaja möödumist vabastamise päeval.
- (6) Kui rektori leping on lõppenud enne tähtaja lõppu, määrab senat rektori kohusetäitja kuni uue rektori valimiseni, kuid mitte kauemaks kui üheks aastaks.

§ 18. Prorektor

- (1) Prorektorite ametikohad loob ja prorektorid nimetab ametisse ja vabastab ametist rektor.
- (2) Prorektor juhib rektori määratud tegevusvaldkonda ning sellesse kuuluvate tugiüksuste tegevust.
- (3) Prorektor
 - 1) vastutab oma tegevusvaldkonna arengu eest;
 - 2) esindab ülikooli suhetes kolmandate isikutega rektorilt saadud volituste alusel;
 - 3) annab oma tegevusvaldkonna piires korraldusi, mis on täitmiseks kõigile ülikooli liikmetele;
 - 4) asendab rektorit ja teisi prorektoreid rektori määratud korras;
 - 5) annab aru rektorile.
- (4) Prorektoril peab olema doktorikraad või sellele vastav kvalifikatsioon. Prorektor töötab tähtajalise töölepingu alusel. Prorektori tööleping lõpeb teda nimetanud rektori ametist vabastamisega.
- (5) Rektori ennetähtaegsel ametist vabastamisel jäävad prorektorid ametisse kuni uue rektori ametisse astumiseni.
- (6) Prorektoriks nimetatud isiku töösuhe ülikoolis töökohal, kus ta enne prorektori ametisse asumist töötas, peatatakse prorektorina töötamise ajaks ning tal on õigus jätkata töötamist endisel töökohal prorektori töölepingu lõppemisel.

§ 19. Vastutusala juht

- (1) Vastutusala juht juhib rektori määratud tegevusvaldkonda ning sellesse kuuluvate tugiüksuste tegevust. Vastutusala juhi võtab tööle rektor avaliku konkursi korras.
- (2) Vastutusala juht
 - 1) vastutab oma tegevusvaldkonna arengu eest;
 - 2) esindab ülikooli suhetes kolmandate isikutega rektorilt saadud volituste alusel;
 - 3) annab oma tegevusvaldkonna piires korraldusi, mis on täitmiseks kõigile ülikooli liikmetele;
 - 4) annab aru rektorile.

§ 20. Rektoraat

- (1) Rektor, prorektorid, dekaanid ja vastutusala juhid moodustavad rektoraadi.
- (2) Rektoraat teeb nõukogule, senatile ja rektorile ettepanekuid nende pädevusse kuuluvates küsimustes ning koordineerib nõukogu, senati ja rektori tehtud otsuste täitmist ülikooli struktuuriüksustes.
- (3) Rektoraadi tegevuse alused ja korra kehtestab rektor.

IV. Struktuur

§ 21. Akadeemiline struktuur

- (1) Ülikooli akadeemilise struktuuri moodustavad nelja valdkonda koonduvad instituudid ja kolledžid ning valdkonnavälised ülikooli asutused.
- (2) Ülikoolis on järgmised valdkonnad:
 - 1) humanitaarteaduste ja kunstide valdkond;
 - 2) sotsiaalteaduste valdkond;
 - 3) meditsiiniteaduste valdkond;
 - 4) loodus- ja täppisteaduste valdkond.
- (3) Instituutide, kolledžite ja ülikooli asutuste loomise, ümberkorraldamise ja lõpetamise otsustab senat.
- (4) Instituutide, kolledžite ja ülikooli asutuste põhikirjad kehtestab rektor.
- (5) Valdkonna asjaajamist korraldab dekaanat, mille tegevuse alused kehtestab dekaan.

§ 22. Valdkonna nõukogu

- (1) Valdkonnal on nõukogu, mille pädevuses on
 - 1) ülikooli arengukavaga kooskõlas oleva valdkonna arengukava vastuvõtmine;
 - 2) valdkonna eelarve vastuvõtmine;
 - 3) õppekavade avamise ja sulgemise ettepanekute tegemine senatile;
 - 4) seisukoha võtmine professorite ja juhtivateadurite kandidaatide kohta;
 - 5) rektorile ettepaneku tegemine valdkonna üliõpilaste vastuvõtuarvude jaotuse kohta;
 - 6) dotsentide valimine;
 - 7) akadeemiliste töötajate atesteerimise korraldamine;
 - 8) õppe- ning teadus- ja arendustöö prioriteetide määramine valdkonnas;
 - 9) õppe- ning teadus- ja arendustegevuse kvaliteedijuhtimise põhimõtete rakendamise koordineerimine valdkonda kuuluvates instituutides ja kolledžites;
 - 10) seisukoha võtmine instituutide ja kolledžite kvaliteediseire aruannete kohta, aruannete ja oma seisukohtade esitamine senatile, ettepanekute tegemine õppe- ning teadus- ja arendustegevuse kvaliteedi parandamiseks valdkonda kuuluvatele instituutidele ja kolledžitele;
 - 11) ülikooli eesmärkide saavutamist toetava töökeskkonna ja -motivatsiooni suunamine;
 - 12) valdkonda kuuluvate instituutide ja kolledžite ümberkorraldamise ettepaneku tegemine senatile ja nende põhikirjade kehtestamise ettepaneku tegemine rektorile;
 - 13) valdkonna nõukogu kodukorra vastuvõtmine;
 - 14) muude ülikooli õigusaktidega tema pädevusse antud või valdkonna arengu seisukohalt oluliste küsimuste otsustamine.
- (2) Valdkonna nõukogu on 25-liikmeline. Nõukogu koosseisu kuuluvad *ex officio* dekaan ning valdkonda kuuluvate instituutide juhid ja kolledžite direktorid. Lisaks kuulub valdkonna

nõukokku viis üliõpilast ja kolm nõukogu enda nimetatud liiget. Ülejäänud kohtadele valivad oma esindajad valdkonna akadeemilised töötajad. Nõukogu esimees on dekaan.

- (3) Akadeemiliste töötajate esindajate valdkonna nõukokku valimise tingimused ja korra kehtestab senat. Üliõpilaste esindajad valdkonna nõukokku valitakse vastavalt üliõpilaskonna põhikirjale.
- (4) Valdkonna nõukogu koosolek on otsustusvõimeline, kui sellel osaleb üle poole nõukogu liikmetest. Valdkonna nõukogu otsus on vastu võetud, kui selle poolt on hääletanud üle poole koosolekul osalenud nõukogu liikmetest.

§ 23. Dekaan

- (1) Valdkonda juhib dekaan, kelle pädevuses on
 - 1) valdkonna nõukogu otsuste ettevalmistamine ja nende täitmise tagamine;
 - 2) valdkonnale eraldatud raha ja muu vara õiguspärase ja otstarbeka kasutamise tagamine;
 - 3) ülikooli ja valdkonna arengukava täitmise kindlustamine;
 - 4) õppekorraldust ja üliõpilaste staatust puudutavate otsuste langetamine vastavalt ülikooli õigusaktidele;
 - 5) ülikooli esindamine suhetes kolmandate isikutega rektorilt saadud volituste alusel;
 - 6) järelevalve teostamine valdkonda kuuluvate struktuuriüksuste tegevuse üle;
 - 7) motiveeriva ja arendava töökeskkonna kujundamine;
 - 8) vajaduse korral valdkonda kuuluva instituudi juhi või kolledži direktori või instituudi või kolledži nõukogu õigusaktidega vastuolus oleva otsuse peatamine ja otsuse teinud isikule või kogule uueks läbivaatamiseks saatmine;
 - 9) muude ülikooli õigusaktidega talle pandud ülesannete täitmine;
 - 10) muude valdkonda puudutavate küsimuste, mille lahendamist ei ole õigusaktidega antud kellegi teise pädevusse, lahendamine.
- (2) Dekaan annab oma pädevuste piires korraldusi.
- (3) Dekaani valib valimiskogu, millesse kuuluvad akadeemilised töötajad, kelle töökoormus valdkonnas õppejõu ja/või teadustöötajana on vähemalt 20 tundi nädalas, ning valdkonna ja valdkonda kuuluvate instituutide ja kolledžite nõukogudesse kuuluvad üliõpilaste esindajad neljaks aastaks ülikooli professorite, dotsentide, juhtivteadurite ja vanemteadurite hulgast rektori kehtestatud korras. Dekaanikandidaate võivad esitada rektor, valdkonda kuuluvate instituutide ja kolledžite nõukogud, vähemalt kümme valdkonna akadeemilist töötajat ühiselt ja valdkonna üliõpilaskogu.
- (4) Kedagi ei saa valida dekaaniks rohkem kui kaheks ametiajaks järjestikku.
- (5) Dekaan täidab oma ülesandeid dekaanina lisaülesande korras.
- (6) Dekaan annab aru rektorile ja valdkonna nõukogule.
- (7) Dekaan ei tohi täita instituudi juhi ega kolledži direktori ametikohta.
- (8) Dekaan võib luua prodekaanide ametikohad ning määrata valdkonna akadeemiliste töötajate hulgast ametisse prodekaanid, kes täidavad dekaani määratud ülesandeid lisaülesande korras.
- (9) Dekaani asendab prodekaan või valdkonda kuuluva instituudi juht või kolledži direktor rektori korralduse alusel.
- (10) Valdkonna nõukogu võib avaldada dekaanile umbusaldust juhul, kui dekaan rikub seadust, ülikooli põhikirja või teisi ülikooli tegevust reguleerivaid õigusakte või ei tule toime oma töökohustuste täitmisega. Ettepaneku umbusalduse avaldamiseks dekaanile saab valdkonna nõukogule esitada oma ühisavaldusega vähemalt kolmandik valdkonna nõukogu liikmetest või rektor oma pöördumisega. Umbusalduse avaldamise otsustab valdkonna nõukogu

salajasel hääletusel vähemalt 2/3 liikmete poolthääletega. Kui umbusalduse avaldamine on otsustatud, vabastab rektor dekaani ametist ja määrab dekaani kohusetäitja kuni uue dekaani valimiseni, kuid mitte kauemaks kui üheks aastaks.

§ 24. Instituut

- (1) Instituut on ülikooli akadeemiline põhiüksus, mis ühendab lähedaste erialade õppe- ning teadus- ja arendustöö. Instituudi põhiülesanne on teha oma erialadel õppe- ning teadus- ja arendustööd ning tagada ülikooli põhikirjaline tegevus. Instituudi tegevust reguleerib rektori kehtestatud põhikiri. Senati otsusel võib instituudi nimes kasutada sõna „teaduskond“.
- (2) Instituudi nõukogu ülesanne on
 - 1) instituudi arenguprioriteetide määramine;
 - 2) instituudi õppe- ning teadus- ja arendustööd puudutavate küsimuste otsustamine;
 - 3) õppekavade avamise ja sulgemise algatamine;
 - 4) instituudi eelarve täitmise jälgimine;
 - 5) lektorite, assistentide, õpetajate, vanemteadurite, teadurite ja nooremteadurite valimine;
 - 6) seisukoha võtmine professorite, dotsentide ja juhtivteadurite kandidaatide kohta;
 - 7) õppe- ning teadus- ja arendustegevuse kvaliteedijuhtimise põhimõtete rakendamise eest vastutamine ning valdkonna nõukogule aruande esitamine kvaliteedi seire kohta instituudis;
 - 8) teiste ülikooli õigusaktidega talle pandud ülesannete täitmine.
- (3) Instituudi nõukogu moodustatakse instituudi põhikirjas sätestatud tingimustel ja korras. Instituutides, kus tehakse õppetööd, moodustavad üliõpilaste esindajad 1/5 instituudi nõukogu liikmetest.
- (4) Instituuti juhib instituudi juht, kelle valib instituudi nõukogu kolmeks aastaks instituudi põhikirjas sätestatud tingimustel ja korras. Instituudi juhi kandidaate võivad esitada dekaan, vähemalt viis instituudi akadeemilist töötajat ühiselt ja valdkonna üliõpilaskogu. Instituudi juhil peab olema doktorikraad või sellele vastav kvalifikatsioon. Instituudi juht täidab oma ülesandeid instituudi juhina lisäülesande korras. Kedagi ei saa valida instituudi juhiks rohkem kui kolmeks ametiajaks järjestikku. Vastavalt instituudi põhikirjale võib instituudi juhti nimetada direktoriks või juhatajaks. Instituudi nõukogu võib instituudi põhikirjas sätestatud korras instituudi juhile umbusaldust avaldada, kui juht rikub seadust, ülikooli põhikirja või teisi ülikooli tegevust reguleerivaid õigusakte või ei tule toime oma töökohustuste täitmisega.

§ 25. Kolledž

- (1) Kolledž on akadeemiline asutus, mis teeb oma erialadel õppe- ning teadus- ja arendustööd ning täidab muid ülesandeid vastavalt oma põhikirjale. Väljaspool Tartut asuv kolledž täidab ülikooli regionaalse pädevus- ja arenduskeskuse rolli kolledži põhikirjas sätestatud piirkonnas. Kolledž tegutseb rektori kehtestatud põhikirja alusel.
- (2) Kolledžil on nõukogu, mis moodustatakse kolledži põhikirjas sätestatud tingimustel ja korras ning mis täidab kolledži põhikirjas sätestatud ülesandeid.
- (3) Kolledžit juhib direktor, kelle valib senat viieks aastaks kolledži põhikirjas sätestatud tingimustel ja korras. Senat võib kolledži direktori valimise õiguse delegeerida mõnele teisele ülikooli otsustuskogule. Kolledži direktoril peab olema doktorikraad või sellele vastav kvalifikatsioon. Kedagi ei saa valida kolledži direktoriks rohkem kui kaheks ametiajaks järjestikku. Valdkonna nõukogu võib kolledži põhikirjas sätestatud korras kolledži direktorile umbusaldust avaldada, kui direktor rikub seadust, ülikooli põhikirja või teisi ülikooli tegevust reguleerivaid õigusakte või ei tule toime oma töökohustuste täitmisega.

§ 26. Ülikooli asutus

- (1) Ülikooli asutus on ülikooli akadeemilise struktuuri koosseisu kuuluv iseseisvaid ülesandeid täitev üksus, mille eesmärk ning tegevuse alused ja kord on määratud rektori kehtestatud põhikirjaga. Ülikooli asutuse moodustamise otsustab senat.
- (2) Asutust juhib asutuse direktor, kelle valib senat viieks aastaks asutuse põhikirjas sätestatud tingimustel ja korras.

§ 27. Konsortsium

- (1) Ülikooli struktuuriüksustel on õigus oma koostöö korraldamiseks moodustada konsortsiume.
- (2) Konsortsium tegutseb statuudi alusel, millega reguleeritakse konsortsiumisse kuuluvate struktuuriüksuste koostöö põhimõtted ja korraldus, konsortsiumi tegevuse finantseerimise alused, konsortsiumi ülesandeid täitvate töötajate paiknemine ülikooli struktuuris ja muud konsortsiumi tegevust puudutavad küsimused.
- (3) Konsortsiumi juht määratakse konsortsiumi statuudis sätestatud korras.
- (4) Konsortsiumi asjaajamise korraldamise eest vastutab konsortsiumi statuudis määratud ülikooli struktuuriüksuse juht.
- (5) Valdkonna koosseisu kuuluvate struktuuriüksuste loodud konsortsiumi statuudi kinnitab dekaan konsortsiumisse kuuluvate struktuuriüksuste juhtide ühise ettepaneku alusel.
- (6) Ühe või mitme valdkonna või eri valdkondadesse kuuluvate instituutide ja kolledžite, asutuste ja tugiüksuste loodud konsortsiumi statuudi kinnitab rektor konsortsiumisse kuuluvate struktuuriüksuste juhtide ühise ettepaneku alusel.

§ 28. Tugistruktuur

- (1) Tugiüksuste ülesanne on pakkuda õppe- ning teadus- ja arendustegevuseks ning muuks loometegevuseks vajalikke tugiteenuseid.
- (2) Tugiüksused tegutsevad rektori määratud eesmärgil, alustel ja korras.

V. Vara ja eelarve

§ 29. Vara

- (1) Ülikool valdab, kasutab ja käsutab oma vara ülikooli eesmärgi saavutamiseks.
- (2) Kinnisasjade omandamise, piiratud asjaõigusega koormamise, võõrandamise ja teiste isikute kasutusse andmise põhimõtted otsustab nõukogu.
- (3) Vallasvara kasutamise ja käsutamise tingimused ja korra kehtestab rektor. Nõukogu võib seada piiranguid vallasvara käsutamisele.

§ 30. Eelarve ja aruandlus

- (1) Nõukogu võtab järgmise aasta eelarve vastu hiljemalt 1. detsembril.
- (2) Nõukogu on eelarve vastu võtnud, kui selle poolt on hääletanud vähemalt kuus nõukogu liiget.

- (3) Senatil on õigus kasutada vetoõigust nõukogu otsuse suhtes eelarve vastuvõtmise kohta 30 päeva jooksul alates eelarve vastuvõtmisest. Eelarvele veto panemiseks peab selle poolt hääletama vähemalt 12 senati liiget. Eelarvele veto panemisel peab senat seda põhjendama.
- (4) Kui senat ei kasuta vetoõigust, jõustub eelarve 31. päeval pärast selle nõukogu poolt vastu võtmist.
- (5) Kui senat kasutab vetoõigust, on nõukogu kohustatud eelarve kolme nädala jooksul pärast vetoõiguse kasutamist uuesti vastu võtma ning eelarve jõustub siis järgmisel päeval pärast selle teistkordset vastuvõtmist nõukogu poolt.
- (6) Nõukogu kinnitab ülikooli majandusaasta aruande hiljemalt aruandeaastale järgneva aasta 30. juunil.

§ 31. Audiitortegevus

- (1) Ülikooli raamatupidamise aastaaruande audiitorkontrolli teostab nõukogu määratud audiitor.
- (2) Nõukogu määrab auditikomitee töökorra ja volituste kestuse ning nimetab auditikomitee liikmed.
- (3) Nõukogu otsustab ülikooli siseauditeerimise korraldamise.

VI. Rakendussätted

§ 32. Põhikirja jõustumine

Põhikiri jõustub 1. jaanuaril 2016. aastal.

§ 33. Põhikirja rakendamine

- (1) Senat otsustab valdkondade koosseisu kuuluvate instituutide ja kolledžite loomise hiljemalt 31.05.2015, arvestades valdkondade nõukogude ning teaduskondade, instituutide, kolledžite ja asutuste nõukogude seisukohti.
- (2) Rektor kehtestab valdkondade koosseisus olevate instituutide ja kolledžite ning valdkonnaväliste asutuste põhikirjad hiljemalt 31.08.2015.
- (3) Akadeemiliste töötajate esindajate valdkonna nõukokku valimise tingimused ja korra vastavalt põhikirja paragrahvi 22 lõikele 3 kehtestab senat hiljemalt 30.06.2015. Rektor kehtestab akadeemiliste töötajate esindajate valijate nimekirjad 15.09.2015 seisuga. Akadeemiliste töötajate esindajate esmavalimine valdkonna nõukokku toimub hiljemalt 30.10.2015.
- (4) 01.01.2016 ametisse asuvate dekaanide valimise tingimused ja korra kehtestab senat hiljemalt 30.09.2015. Dekaanide valimised korraldab rektor ning need toimuvad hiljemalt 15.12.2015.
- (5) Rektoril tagada ülikooli õigusaktide käesoleva põhikirjaga kooskõlla viimine hiljemalt 01.01.2016.
- (6) Kuni 31.12.2015 kehtinud Tartu Ülikooli põhikirja alusel moodustatud konsortsiumid jätkavad tegevust seni kehtinud statuutide alusel.

§ 34. Üleminekusätted

- (1) Senati määratud nõukogu liikmete ega senati liikmete, kes on põhikirja jõustumise ajal instituudi juhi ametis, suhtes ei rakendata põhikirja paragrahvi 10 lõike 5 ja paragrahvi 13

lõikes 9 sätestatud tingimusi, mille kohaselt ei või senati määratud nõukogu liikmed ega senati liikmed täita instituudi juhi ametikohta.

- (2) Kui mõnest valdkonnast valitud senati liikmete arv langeb alla nelja enne 01.01.2017 ning selles valdkonnas ei ole rohkem asendusliikmeid, võib senat sellest valdkonnast valitud puuduvate liikmete asendamiseks kuulutada välja senati erakorralised valimised, mis toimuvad põhikirjas sätestatud korras. Kui mõnest valdkonnast valitud senati liikmete arv langeb alla nelja ajavahemikus 01.01-30.06.2017 ning selles valdkonnas ei ole rohkem asendusliikmeid, jääb senati liikme koht täitmata ning selle võrra väheneb kvoorum. Kui kvoorumi suuruseks või otsuse vastu võtmiseks vajalikuks häälte arvuks on põhikirjaga sätestatud 15, siis rakendatakse selle asemel nõuet, et istungil peab osalema või otsuse poolt hääletama vähemalt 2/3 senati liikmetest.
- (3) Ülikooli töötajat, kes on 31.12.2015 seisuga olnud mõne teaduskonna dekaani ametis vähemalt 3 aastat, ei saa pärast põhikirja jõustumist valida dekaaniks rohkem kui üheks ametiajaks järjestikku.

§ 35. Tartu Ülikooli põhikirja kehtetuks tunnistamine

Tartu Ülikooli nõukogu 28. mai 1999. a otsusega nr 47 vastu võetud ning 31. märtsi 2000. a määrusega nr 5, 25. mai 2001. a määrusega nr 17, 30. aprilli 2003. a määrusega nr 6, 20. juuni 2003. a määrusega nr 11, 1. aprilli 2005. a määrusega nr 2, 23. veebruari 2006. a määrusega nr 1, 22. juuni 2006. a määrusega nr 9, 22. detsembri 2006. a määrusega nr 20, 27. aprilli 2007. a määrusega nr 13, 31. oktoobri 2008. a määrusega nr 17, 30. oktoobri 2009. a määrusega nr 12, 24. septembri 2010. a määrusega nr 12, 22. veebruari 2011. a määrusega nr 3, 16. detsembri 2011. a määrusega nr 15, 13. veebruari 2012. a otsusega nr 2 ja 15. oktoobri 2012. a otsusega nr 21, 6. märtsi 2013. a otsusega nr 3 ning 21. oktoobri 2013. a otsusega nr 17 muudetud Tartu Ülikooli põhikiri tunnistatakse kehtetuks.